


Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας




4 Χρωμάτισε **κόκκινες** όσες από τις παρακάτω λέξεις νομίζεις ότι βρίσκονται στην αρχή του λεξικού, **πράσινες** όσες λέξεις νομίζεις ότι βρίσκονται στη μέση του λεξικού και **μπλε** όσες λέξεις νομίζεις ότι βρίσκονται στο τέλος του λεξικού. Έπειτα αναζήτησέ τις στο λεξικό σου.

άγγελος νησί μήλο χνάρι λόφος
γιαγιά ώμος βρύση τρύπιος



Η πρώτη λέξη του λεξικού μου είναι η λέξη **άβολος**.

Αντίγραψε την πρόταση της Χαράς στο τετράδιό σου και μάθε να τη γράφεις σωστά.



5

Έλα να βρούμε οχτώ πληροφορίες στο λεξικό. Διάβασε τις πληροφορίες παρακάτω και βάλε τον αριθμό της σωστής πληροφορίας στα κυκλάκια του λεξικού.

1. Ο αριθμός της σελίδας.
2. Η πρώτη λέξη της σελίδας.
3. Η τελευταία λέξη της σελίδας.
4. Η λέξη είναι θηλυκού γένους.

5. Η λέξη είναι ρήμα.
6. Η πρώτη σημασία της λέξης.
7. Η εικόνα μιας λέξης του λεξικού.
8. Μια αντίθετη λέξη.

28

1

11. Τι βιβλίο είναι αυτό;

2 γδέρνω

6 γδέρνω, γδερνoμαι ρήμα (έγδαρε, θα γδάρω)

✓ Όταν γδερνεις το χέρι σου, του κάνεις γρατσουνιές. *Η Αθηνά έπιασε από το ποδήλατο κι έγδαρε το γόνατό της.* ○ γρατσουνώ

✓ Όταν ο χασάπης γδερνει ένα ζώο, του βγάζει το δέρμα. *Το γδάρσιμο είναι το σημάδι που έχουμε στο σώμα μας, όταν γδερνόμαστε.* ○ γρατσουνιά *γδέρ-νω*

5 γδύνω, γδύνoμαι ρήμα (έγδυσα, θα γδύσω)

✓ Όταν γδύνεις κάποιον, του βγάζεις όλα του τα ρούχα, τον αφήνεις γυμνό. Όταν γδύνεσαι, βγάζεις όλα τα ρούχα σου.

✓ Η Αθηνά *έγδυσε* όλες της τις καύκλες για να πλύνει τα ρούχα τους.

○ ξεντύνω *γδύσιμο* *γδύ-νω*

γεια επώνυμο

✓ Όταν θέλουμε να χαιρετήσουμε κάποιον, λέμε «γεια», «γεια σου». Λέμε «γεια σας», όταν χαιρετάμε κάποιον μεγαλύτερο.

✓ Όταν κάποιος έχει αγοράσει κάτι κανούριο του λέμε «*με γεια*».

✓ «*Με γεια* το καινούριο φόρεμα Αθηνά!» είπε η Ελένη. *γεια*

γειτόνας [ο], γειτόνισσα [η] ουσιαστικό (γειτονες, γειτόνισσες)

✓ Γειτονός σου είναι αυτός που μένει κοντά σου, στον ίδιο δρόμο. Βλέπεις συχνά τους γειτονές σου βγαίνοντας από το σπίτι σου.

○ Η γειτονιά σου είναι η περιοχή

- Είμαι το αντίθετο του αδειάζω. Τι κάνω;

3 γεμίζω

όπου βρίσκεται το σπίτι σου μαζί με τα γύρω σπίτια και το μαγαζά.

✓ γεί-το-νας

γειτονιά [η] ουσιαστικό (γειτονιές) → γειτόνας

γέλιο [το] ουσιαστικό (γέλια) → γελάω

γελάω και γελάω (γέλασα, θα γελάσω)

✓ Όταν γελάς, δείχνεις πως είσαι χαρούμενος ή πως βρίσκεις κάτι πολύ διασκεδαστικό, πολύ αστείο. Όταν γελάς, ακούγεται το γέλιο σου.

○ Οι γονείς του Κώστα *παγαίνουν* συχνά σε κωμωδίες για να *γελάσουν*.

• κλάω

○ Το γέλιο είναι ο ήχος που βγάζεις, όταν γελάς. Ο ήχος αυτός μοιάζει με *χα, χα, χα*.

• κλάμα *γε-λώ*

γεμάτος, γεμάτη, γεμάτο επίθετο (γεμάτοι, γεμάτες, γεμάτα) → γεμίζω

γεμίζω ρήμα (γέμισα, θα γεμίσω)

✓ Όταν γεμίζεις κάτι, βάζεις μέσα όσα πιο πολλά πράγματα μπορείς.

✓ Ο Κώστας *γέμισε* τις τσέπες του με καραμέλες και βγήκε έξω να τις φάει με την Αθηνά.

✓ Η καιλιά του Νίκου *γέμισε* από το πολύ φαγητό. Δεν υπήρχε πια χώρος για τίποτα άλλο.

✓ Χάλασε το πλυντήριο και το μπάνιο *γέμισε* νερά. Το μπάνιο είχε πολλά νερά.

• αδειάζω

○ Η καιλιά του Νίκου ήταν γεμάτη

7

82

1 **8**

▶▶ Πήγαινε στη σελίδα 67 του Τετραδίου Εργασιών, ψάξε στο λεξικό και κάνε την άσκηση 5.

29

11. Τι βιβλίο είναι αυτό;

Άσκηση 5

Γράψε τέσσερα επαγγέλματα που σου αρέσουν. Σε ποια σελίδα του λεξικού σου βρίσκεται το κάθε επάγγελμα;

Θα ήθελα να γίνω: 1	δάσκαλος	Σελίδα	97
2	γιατρός	Σελίδα	85
3	δημοσιογράφος	Σελίδα	99
4	δικαστής	Σελίδα	108
	δικηγόρος		

Άσκηση 6

Η Χαρά, ο Λουκάς, ο Αρμπέν και η Γαλήνη φτιάχνουν το δικό τους λεξικό. Για να τους βοηθήσεις, γράψε και εσύ **στο τετράδιό σου** ορισμούς για τις λέξεις:

δάσκαλος, σκύλος,
μολύβι, χαρά, καλοσύνη, γελώ, μικρός.



Άσκηση 7

Ο αφηρημένος τυπογράφος δε θυμάται ποια λέξη ταιριάζει στον κάθε ορισμό. Πώς θα τυπώσει τώρα το λεξικό; Αν τον βοηθήσεις, θα σου χρωστά μεγάλη χάρη!

Ένωσε την κάθε λέξη με τον ορισμό της.

ακριβός	Όταν κάτι δε συμβαίνει ούτε μία φορά.
ψώνια	Πληρώνουμε γι' αυτόν πολλά λεφτά.
σπάζω	Αυτά που αγοράζουμε από τα μαγαζιά.
ποτέ	Ρίχνω κάτω και κάνω κομμάτια.

